

Nové ukazatele výkonnosti v oblasti inovační unie: Navzdory pokroku v mnoha členských státech je stále hlavní konkurence před EU

EU se nedaří překonat mezery v oblasti inovací oproti svým hlavním mezinárodním konkurentům, USA a Japonsku. Ačkoliv je vývoj ve většině členských států EU, navzdory hospodářské krizi, slibný, pokrok je stále pomalý. EU má sice jasný náskok vůči ekonomickému hospodaření Indie a Ruska, avšak Čína dosahuje trvalého pokroku a Brazílie ji rychle dohání. V rámci EU má nejvíce působivý pokrok Švédsko. Následuje Dánsko, Finsko a Německo. Velká Británie, Belgie, Rakousko, Irsko, Lucembursko, Francie, Kypr, Slovinsko a Estonsko tvoří (v pořadí) další skupinu. Toto jsou některé hlavních závěrů, které dnes zveřejnila Evropská komise ukazatelů výkonnosti v oblasti inovací unie (IUS) 2010. Jde o první vydání v rámci iniciativy "Inovační unie" (IP/10/1288), který nahrazuje dosavadní Evropský inovační indikátor (EIS). Ukazatel plyne z nedávno vydané výroční zprávy růstu (IP/11/22). Měl by napomáhat členským státům při určování silných a slabých stránek a přispět ke zlepšení jejich výkonnosti prostřednictvím svého národního reformního programu Strategie Evropy 2020.

"Indikátor jasně ukazuje, že musíme zvýšit naše úsilí k uskutečnění evropského inovačního procesu tak, že musíme dohnat naše hlavní konkurenty a znovu jít cestou solidnosti a trvale udržitelného růstu," řekl viceprezident Evropské komise a komisař pro podnikání a průmysl, Antonio Tajani.

"Tento nový a lepší ukazatel výkonnosti v oblasti inovací unie zdůrazňuje naléhavou potřebu inovací v Evropě. Inovace je pro úspěšnou moderní ekonomiku stejně důležitá, jako voda pro život. Stojí v centru utváření hospodářské politiky a je hlavním způsobem národního hospodářství pro vytváření pracovních míst. Dnešní předložený ukazatel je tedy podstatným prvkem strategie Evropy 2020. Chceme členské státy plně podpořit tak, aby mohli začít budovat na svých silných stránkách a mohli začít řešit své problémy," řekl komisař pro výzkum, inovaci a vědu, Máire Geoghegan-Quinn.

Ukazatel 2010 obsahuje **25 indikátorů týkajících se výzkumu a inovací** a zahrnuje 27 členských států EU, jako jsou Chorvatsko, Srbsko, Turecko, Island, Makedonie, Norsko a Švýcarsko, atd.

Indikátory jsou rozděleny do tří kategorií:

- "**potenciál**", tzn. podstatný prvek, umožňující inovaci (lidské zdroje, financování a podpora, otevřený, vynikající a atraktivní výzkumný systém);
- "**podniková činnost**", ukazuje, jaké jsou inovativní evropské podniky (investice podniku, vytváření sítí a podnikatelská iniciativa a intelektuální kapitál) a
- "**výnosy**", ukazují, jaké poskytují výhody pro celkovou ekonomiku (inovátorství, celkové hospodářské dopady).

Při porovnání indikátorů pro EU-27, USA a Japonska se ukazuje, že inovační pokrok EU-27 oproti svým hlavním konkurentům stále klesá.

Největší rozdíl je v kategorii "**podniková činnost**". Bylo zjištěno, kde EU-27 ve srovnání s Japonskem zaostává. Ve výdajích podniků na VaV a PCT přihláškách (Smlouvy o patentové spolupráci). Z tohoto jde především v první řadě o výzkum a

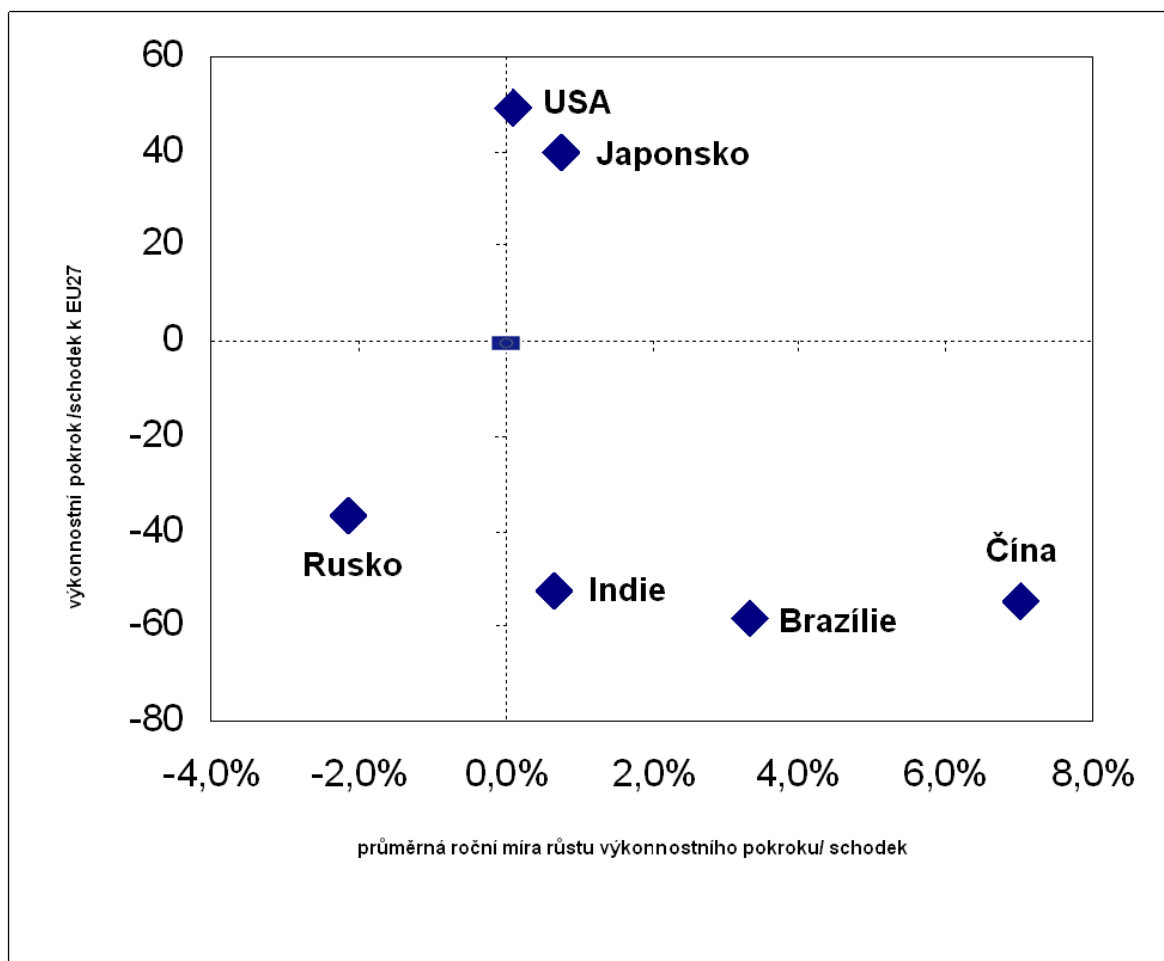
inovační mezeru Evropy v soukromém sektoru. Prioritou by proto mělo být vytvoření dalších regulačních podmínek, které přimějí soukromý sektor k větším investicím a tím lépe využívat výsledků ekonomických výzkumů, zejména prostřednictvím efektivního patentového systému. Velká mezeru je především v licencích a v dalších zahraničních patentech, která se rychle zvětšuje. To je důležitým indikátorem hospodářské dynamiky. Ukazuje se, že ekonomický model a fungování postupů vnitřního trhu musí být zlepšeno pro ochranu vědy. Dále se ukazuje, že EU vykazuje méně přihlášených patentů než v USA a Japonsku a v sektorech s vysokým růstovým potenciálem na mezinárodní úrovni nemá moc dobrou pozici.

I přes relativně vysoký růst v EU počtu osob s terciárním vzděláním stále ještě zaostává. Ale v případě veřejných výdajů na VaV a vývoz technologií a intenzivních služeb je v EU-27 před USA.

V posledních pěti letech byl EU-27 u otevřeného, vynikajícího a atraktivního výzkumného systému zaznamenán nejsilnější růst inovačních indikátorů (vědecké mezinárodní spolupráce, důležité publikace, doktorské studenty ze třetích zemí) a vlastnictví intelektuálního kapitálu (ochranné známky společnosti a prototypy, PCT přihlášky).

Celkově lze říci, že EU-27 si udržuje svůj náskok proti Indii a Rusku. Nicméně EU-27 ztratila částečné vedení proti Brazílii a především vůči Číně. Tyto dvě země snižují svůj schodek a vůči EU jsou stále rychlejší (viz obr. 1).

Obrázek 1: Srovnání hlavních konkurentů

V indikátoru jsou členské státy rozděleny do čtyř skupin (viz obr. 2).

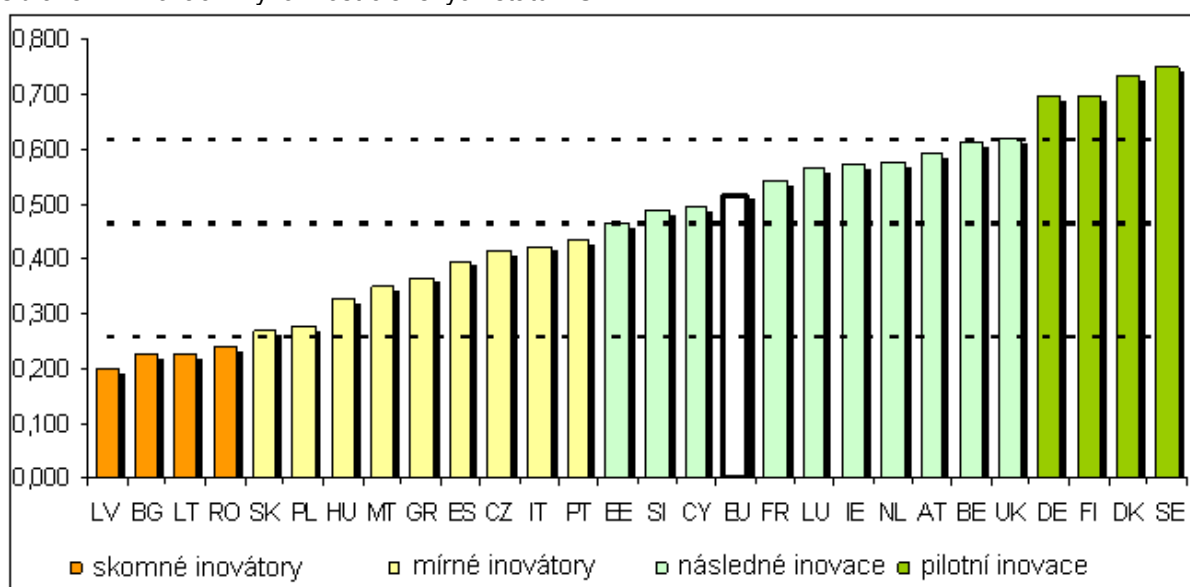
- **Pilotní inovace:** Dánsko, Finsko, Německo a Švédsko mají výsledky vysoko nad průměrem EU-27.

- **Následné inovace:** Rakousko, Belgie, Kypr, Estonsko, Francie, Irsko, Lucembursko, Nizozemsko, Slovinsko a Velká Británie uvedli, že inovace přibližně odpovídají průměru EU-27.

- **Mírné inovátory:** Chorvatsko, Česká republika, Řecko, Maďarsko, Itálie, Malta, Polsko, Portugalsko, Slovensko a Španělsko jsou výkonnostně pod průměrem EU-27.

- **Skromné inovátory:** výkonnost Bulharska, Lotyšska, Litvy a Rumunska jsou výrazně pod průměrem EU-27.

Obrázek 2: inovační výkonnost členských států EU

Poznámka: průměrné výkony jsou měřeny společným stanoveným indikátorem, který plyne z údajů pro 24 ukazatelů. Pro hodnotu výkonu je určen mezi 0 (nejnižší výkonnostní úroveň) a 1 (nejvyšší úroveň výkonnosti). Průměrná výkonnost od roku 2010 se odráží v opožděné dostupnosti údajů proti výkonu v letech 2008/2009.

Výkonnost pilotních inovací je nejméně o 20% vyšší než v EU-27, následných inovací je méně než 20%, ale více než 10% pod průměrem EU-27, mírné inovátory jsou nižší než 10%, ale ne méně než 50% hodnoty v EU-27 a skromných inovátorů je méně než 50% hodnoty v EU-27.

Základní informace

Po přijetí sdělení o unijních inovacích v říjnu 2010 byl Evropský inovační ukazatel (EIS) - osvědčeným a uznávaným nástrojem pro hodnocení inovační výkonnosti v členských státech EU - ukazatel výkonnosti v oblasti inovací unie byl změněn (IUS). Z pověření Generálního ředitelství pro podnikání a průmysl Evropské komise z Maastrichtského hospodářského a sociálního výzkumu a školicího centra pro inovace a technologie (UNU-MERIT) byl zpracován nový ukazatel výkonnosti v oblasti inovační unie.

Úplná zpráva je k dispozici na adrese:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/index_de.htm

a <http://www.proinno-europe.eu/metrics>

Další informace viz MEMO/11/56, Inovační unie, Evropa 2020